

Spis treści / Table of Contents

Wykaz skrótów / List of Abbreviations	XIII
Bibliografia / Bibliography	XV
Model dopuszczalnej ingerencji w prawa i wolności jednostki w procesie karnym	
Wprowadzenie	3
Konstytucyjne granice ingerencji w prawa i wolności jednostki w procesie karnym – rozważania modelowe (Dr Dagmara Gruszecka)	7
1. Wprowadzenie	7
2. Charakter i funkcje praw oraz wolności konstytucyjnych	14
3. Usprawiedliwienie ingerencji w prawa i wolności konstytucyjne a prawo do ochrony.....	20
4. Ograniczenia ingerencji wynikające z obronnego charakteru praw i wolności konstytucyjnych	40
5. Ograniczenia ingerencji wynikające z pozostałych praw do pozytywnych działań państwa	56
6. Szczególne klauzule limitacyjne, zakaz naruszania istoty praw i wolności oraz nienaruszalność godności ludzkiej	66
7. Podsumowanie	75
Granice ingerencji w prawo do wolności, prawo do prywatności, prawo do własności oraz prawo do nieobciążania się w postępowaniu karnym – standardy europejskie (Dr Wojciech Jasiński)	77
1. Wprowadzenie	77
2. Wolność osobista i jej ograniczenia w procesie karnym	83
2.1. Uwagi wprowadzające	83
2.2. Znaczenie wolności osobistej jednostki	86
2.3. Rozumienie sformułowania „pozbawienie wolności”	88
2.4. Legalność pozbawienia wolności	89
2.5. Arbitralność pozbawienia wolności	92
2.6. Przesłanki dopuszczalności pozbawienia wolności na potrzeby procesu karnego	93
2.7. Gwarancje proceduralne dotyczące pozbawienia wolności na potrzeby procesu karnego	99
2.8. Dopuszczalne ograniczenia wolności na potrzeby procesu karnego ...	106

3. Prawo do prywatności i jego ograniczenia w procesie karnym	108
3.1. Uwagi wprowadzające	108
3.2. Przeszukanie	110
3.3. Kontrola korespondencji, rozmów i innych przekazów informacji ...	114
3.4. Ustalanie lokalizacji danej osoby	122
3.5. Pozyskiwanie próbek i utrwalanie wizerunku osoby na potrzeby procesu karnego	124
3.6. Zbieranie danych o jednostce na potrzeby procesu karnego	125
3.7. Ochrona danych wykorzystywanych w procesie karnym	127
3.8. Stosowanie nieizolacyjnych środków zapobiegawczych w procesie karnym	128
4. Prawo do własności i jego ograniczenia w procesie karnym	129
5. Prawo do nieobciążania się i jego ograniczenia w procesie karnym	132
5.1. Uwagi wprowadzające	132
5.2. Zakres prawa do nieobciążania się	133
5.3. Uzyskanie dowodu obciążającego za pomocą niedopuszczalnego przymusu	135
6. Uwagi końcowe.....	140
Granice ingerencji w wolność osobistą jednostki i prawo do nieobciążania się w postępowaniu karnym (Prof. dr hab. Jerzy Skorupka)	153
1. Uwagi ogólne.....	153
2. Sposób ustawowego limitowania ingerencji w wolność osobistą oskarżonego w postępowaniu karnym.....	156
2.1. Zatrzymanie osoby	156
2.2. Środki zapobiegawcze	162
2.2.1. Pojęcie i systematyka środków zapobiegawczych	162
2.2.2. Cel i funkcje środków zapobiegawczych	163
2.2.3. Organy uprawnione do stosowania środków zapobiegawczych	164
2.2.4. Przesłanki stosowania środków zapobiegawczych	165
2.2.5. Dyrektywy stosowania środków zapobiegawczych	166
2.2.6. Czas stosowania środków zapobiegawczych	168
2.2.7. Zaskarżanie środków zapobiegawczych	171
2.2.8. Tymczasowe aresztowanie	173
2.2.9. Zakazy stosowania tymczasowego aresztowania	175
2.2.10. Dozór policji i nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	177
2.2.11. Zawieszenie w czynnościach służbowych lub wykonywaniu zawodu oraz nakazy i zakazy określonego zachowania	179
2.2.12. Zakaz opuszczania kraju	179
2.2.13. Podsumowanie	180

2.3. Kary porządkowe	181
2.3.1. Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie oraz aresztowanie	182
2.3.2. Aresztowanie	183
2.4. Obserwacja psychiatryczna	184
2.5. Prawo do niedostarczania dowodów na swoją niekorzyść (<i>nemo se ipsum accusare tenetur</i>)	187
3. Ocena ustawowego modelu ingerencji w prawa i wolności oskarżonego w postępowaniu karnym	190
3.1. Zatrzymanie osoby	191
3.1.1. Przesłanki zatrzymania osoby	191
3.1.2. Prawo do obrony zatrzymanej osoby podejrzanej	197
3.1.3. Kontrola legalności zatrzymania osoby podejrzanej	201
3.2. Tymczasowe aresztowanie	208
3.2.1. Przesłanki tymczasowego aresztowania	208
3.2.2. Sądowa kontrola sprawności postępowania przygotowawczego	216
3.2.3. Prawo do obrony w aspekcie materialnym	217
3.2.4. Limitowanie dostępu do istotnych dowodów stanowiących podstawę tymczasowego aresztowania	223
3.3. Wolnościowe środki zapobiegawcze	228
3.3.1. Brak ograniczeń temporalnych dozoru policji oraz zawieszenia oskarżonego w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu albo nakazaniu powstrzymania się od określonej działalności lub od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów lub zakazania ubiegania się o zamówienie publiczne na czas trwania postępowania	228
3.3.2. Nieproporcjonalność zakazów i nakazów określonego zachowania, o których mowa w art. 276 KPK	230
3.4. Kary porządkowe	233
3.4.1. Aresztowanie świadka, biegłego, tłumacza lub specjalisty	233
3.5. Prawo oskarżonego do nieobciążania się (<i>nemo se ipsum accusare tenetur</i>)	234
Granice ingerencji w prawo do prywatności i prawo własności w postępowaniu karnym (Dr Karolina Kremens, LL.M.)	239
1. Uwagi ogólne.....	239
2. Konstytucyjny standard ochrony prawa do prywatności i prawa własności.....	243
3. Sposób ustawowego limitowania ingerencji w prawo do prywatności i prawo własności w postępowaniu karnym.....	252
3.1. Prawo do prywatności	252

3.1.1. Przeszukanie	252
3.1.2. Kontrola korespondencji	260
3.1.3. Kontrola i utrwalanie rozmów	264
3.2. Prawo własności	273
3.2.1. Zatrzymanie rzeczy	273
3.2.2. Zabezpieczenie majątkowe	278
4. Ocena zgodności ustawowego modelu ingerencji w prawo do prywatności ze standardem konstytucyjnym i konwencyjnym.....	285
4.1. Prawo do prywatności	286
4.1.1. Zakres zastosowania instytucji ingerujących w prawo do prywatności jednostki	286
4.1.2. Przesłanka uzasadniająca przeprowadzenie czynności oraz określenie celu czynności	293
4.1.3. Określenie rodzaju czynu stanowiącego przedmiot postępowania (zakres przedmiotowy) jako forma ograniczenia ingerencji w prawo do prywatności	296
4.1.4. Określenie zakresu podmiotowego jako forma ograniczenia ingerencji w prawo do prywatności	299
4.1.5. Organ uprawniony do ingerencji w prawo do prywatności	301
4.1.6. Sposób prowadzenia czynności jako forma ograniczenia ingerencji w prawo do prywatności	303
4.2. Prawo własności	307
4.2.1. Brak spójnych rozwiązań dla regulacji dotyczących ingerencji w prawo własności	307
4.2.2. Przesłanka uzasadniająca przeprowadzenie czynności jako forma ograniczenia ingerencji w prawo własności jednostki	308
4.2.3. Określenie zakresu przedmiotowego jako forma ograniczenia ingerencji w prawo własności	310
4.2.4. Określenie zakresu podmiotowego jako forma ograniczenia ingerencji w prawo własności	311
4.2.5. Organ uprawniony do ingerencji w prawo własności	313
4.2.6. Sposób prowadzenia czynności jako forma ograniczenia ingerencji w prawo własności	313
Model ingerencji w prawa i wolności jednostki w procesie karnym (Prof. dr hab. Jerzy Skorupka, Dr Wojciech Jasiński, Dr Karolina Kremens, LL.M.)	315

**The Model of Acceptable Interference with the Rights and Freedoms
of an Individual in the Criminal Process**

Introduction	345
The constitutional limits of interference with individuals' rights and freedoms – a conceptual discussion (Dr <i>Dagmara Gruszecka</i>)	349
1. Introduction.....	349
2. The nature and functions of constitutional rights and freedoms	356
3. Justification of interferences in constitutional rights and freedoms vs. the right to protection.....	363
4. Limitations of interferences which result from the defensive nature of constitutional rights and freedoms	382
5. Limitations of interferences that result from other rights to positive actions of the state.....	399
6. Special limitation clauses, the prohibition of violating the essence of rights and freedoms and the inviolability of human dignity.....	409
7. Summary.....	418
The limits of interference with the right to liberty, privacy, property and privilege against self-incrimination in criminal proceedings – European standards (Dr <i>Wojciech Jasiński</i>)	421
1. Introduction.....	421
2. Personal liberty and restrictions placed thereon in the criminal process	427
2.1. Introductory remarks	427
2.2. The significance of personal liberty of individuals	430
2.3. The understanding of the term “deprivation of liberty”	431
2.4. Lawfulness of deprivation of liberty	433
2.5. Arbitrariness of deprivation of liberty	435
2.6. Permissible grounds for deprivation of liberty for the purposes of the criminal process	436
2.7. Procedural guarantees relating to deprivation of liberty for the purposes of the criminal process	441
2.8. Permissible restrictions of liberty for the purposes of the criminal process	448
3. The right to privacy and restrictions placed thereon in the criminal process.....	450
3.1. Introductory remarks	450
3.2. Search	451
3.3. The interception of correspondence, conversations and other communications	455
3.4. Determining a person's location	463
3.5. The collection of samples and recording of a person's image for the purposes of the criminal process	464

3.6. Collection of data on an individual for the purposes of the criminal process	465
3.7. The protection of data used in the criminal process	468
3.8. The use of non-custodial preventive measures in the criminal process	468
4. The right to property and its restrictions in the criminal process	469
5. The privilege against self-incrimination and its restrictions in the criminal process	473
5.1. Introductory remarks	473
5.2. The scope of the privilege against self-incrimination	474
5.3. Obtaining of incriminating evidence through improper compulsion	475
6. Closing remarks.....	480
The limits of interference with the personal liberty of an individual and with the privilege against self-incrimination in criminal proceedings (Prof. dr hab. Jerzy Skorupka)	493
1. General comments	493
2. The manner in which a statute restricts interference with the personal liberty of the accused in criminal proceedings.....	496
2.1. The arrest of a person	496
2.2. “Preventive measures”	503
2.2.1. The notion and taxonomy of preventive measure	503
2.2.2. The purpose and functions of preventive measures	504
2.2.3. Bodies authorised to apply preventive measures	504
2.2.4. Grounds for the application of preventive measures	505
2.2.5. Directives guiding the application of preventive measures ...	507
2.2.6. Duration of the application of preventive measures	509
2.2.7. Challenging preventive measures	512
2.2.8. Detention on remand	513
2.2.9. Prohibitions regarding the application of detention on remand	515
2.2.10. Police supervision and order to leave residential premises	517
2.2.11. Suspension in the performance of a person’s official duties or professional disqualification and criminal injunctions	519
2.2.12. Prohibition on leaving the country	520
2.2.13. Summary	520
2.3. Procedural penalties	522
2.3.1. Arrest and conveyance to appear, and detention	522
2.3.2. Detention	524
2.4. Psychiatric evaluation	524

2.5. Right not to give self-incriminating evidence (<i>nemo se ipsum accusare tenetur</i>)	528
3. The assessment of the model of interference with the rights and freedoms of the accused in criminal proceedings	531
3.1. The arrest of a person	531
3.1.1. Grounds for arrest	531
3.1.2. The right to a defence afforded to a suspected person who has been arrested	537
3.1.3. The review of the lawfulness of the arrest of a suspected person	542
3.2. Detention on remand	549
3.2.1. Grounds for detention on remand	549
3.2.2. Judicial review of the efficiency of preliminary proceedings ..	557
3.2.3. The substantive aspect of the right to a defence	559
3.2.4. Limiting access to essential evidence that forms the basis for detention on remand	564
3.3. Non-custodial preventive measures	570
3.3.1. The absence of temporal limitations on police supervision and the suspension of the accused's right to perform official duties or practise a trade or profession or the order to refrain from performing a certain activity or operating certain types of vehicles, or the prohibition on seeking public procurement contracts for the duration of proceedings	570
3.3.2. The disproportionate nature of the criminal injunctions under Article 276 CCP	572
3.4. Procedural penalties	575
3.4.1. The detention of a witness, an expert, a translator or a specialist	575
3.5. The accused's privilege against self-incrimination (<i>nemo se ipsum accusare tenetur</i>)	576
The limits of interference with the right to privacy and property in criminal proceedings (Dr Karolina Kremens, LL.M.)	581
1. General comments	581
2. The constitutional standard of the protection of the right to privacy and the right to property.....	585
3. The options available under statutory law for limiting interference with the right to privacy and property in criminal proceedings	595
3.1. The right to privacy	595
3.1.1. Search	595
3.1.2. The interception of correspondence	602

3.1.3. The interception of conversations	606
3.2. The right to property	616
3.2.1. Seizure of an item	616
3.2.2. Security on property	621
4. An assessment of the compatibility of the statutory model of interference with the right to privacy with the constitutional and Convention standards	628
4.1. The right to privacy	628
4.1.1. The applicability of measures interfering with the right to privacy of an individual	628
4.1.2. The grounds for the implementation of privacy-infringing measures and the definition of the purpose of such measures	635
4.1.3. Designation of a “substantive scope” as a way to limit interferences with the right to privacy	638
4.1.4. The designation of a personal scope as a way to limit interferences with the right to privacy	641
4.1.5. Bodies authorised to interfere with the right to privacy	643
4.1.6. The manner of implementing measures as a way to limit interferences with the right to privacy	645
4.2. The right to property	648
4.2.1. The absence of coherent regulations on interferences with the right to property	648
4.2.2. Grounds for the implementation of a measure as a way to limit interferences with an individual’s right to property	650
4.2.3. The designation of a substantive scope as a way to limit interferences with the right to property	652
4.2.4. The designation of a personal scope as a way to limit interferences with the right to property	653
4.2.5. Bodies authorised to interfere with the right to property	654
4.2.6. The manner of implementing measures as a way to limit interferences with the right to property	655
The model of interference with the rights and freedoms of individuals in the criminal process (Prof. Dr <i>Jerzy Skorupka</i> , Dr <i>Wojciech Jasiński</i> , Dr <i>Karolina Kremens</i> , LL.M.)	657